

vilde være bleven et rent forbigaaende Fænomen, dersom ikke Stats- eller Fyrstemagt havde set sin Fordel ved at hjælpe den op paa Aandens Højsæde. Den syntes at have sine Rødder i selve den menneskelige Urgrund, at suge Næring fra et Instinkt, der laa udenfor Naturen, og som, hvor det i det hele taget fandtes, tilsidst overvandt denne.

„Thi Legemet foraarsager os tusinde Bryderier, opvækker Uro og Forvirring og forstyrrer os, saa vi for dets Skyld ikke formaar at skue det sande. Medens vi lever, vil vi kun da komme Erkendelsen nærmest, naar vi har saa lidt som muligt med Legemet at skaffe og ikke mere Omgang med det, end det et højst nødvendigt, og ikke lader os opfylde af dets Natur.“

Saaledes talte selve Sokrates. Og Buddha? Der var et løse-
revet buddhistisk Citat, der sad indbrændt i hans Hjerne og lyste som med Fosforskrift, hver Gang der blev mørkt i hans Indre.

„Den, som intet elsker her paa Jorden og intet hader og intet attraar, kun han har ingen Lænker og er uden Frygt.“

Fra alle Verdenshjørner det samme Svar! Ned gennem alle Tider den samme Fordring: Selvets Fornægtelse, Jeg'ets Ud-slettelse; thi Lykke var Forsagelse. Men fra Verdens Side lød det omvendt: Selvhævdelse, Egenkærlighed, Legemets Kraft og Viljens Mod; thi Lykke var Tilegnelse. Her fandtes da ingen bærende Bro over Svælget, Aandens Gilding eller Legemets — saadan stod Valget! Denne Afgørelse kom man ikke udenom, naar man ikke, som hans Svigerfader og saa mange med ham, besad en lykkelig Evne til selvbedragerisk at lukke Horisonten med en lyrisk Stemningstaage. Man maatte tage sit Standpunkt, sværge til Korset eller til Champagneglasset, — og ikke nølende og ængsteligt, men med tillidsfuld Beslut-somhed, ja Begejstring.

Saaledes endte han igen ved *Troen* som Livets opholdende og retfærdiggørende Kraft. Men en saadan fortrøstningsfuld Tillid havde han ikke længer, hverken til Himlen eller til Jorden. Med Verdens Børn vilde han ingen Forligelse, og mellem Kristne hørte han heller ikke hjemme. Og allermindst kunde han vende tilbage til den blombergske Uskyldighedstil-stand og som et Barn — uden Svimmelhed — plukke Blomster paa Randen af Afgrunden, ufølsom for Dybets dæmonisk dragende Magt.

*

*

*